

י"ח אדר התש"ף פרשת "כי תשא" - פרה בניסת השבת: 17:27 צאת השבת: 18:23 חצות היום 11:49 גיליון מס' 796

פרשת כי תשא - "אין בחירה חופשית לכלל ישראל"

לכל יחיד ויחיד קיימת בחירה חופשית, דבר זה אחד מאבני היסוד של היהדות, לולא יסוד זה לא יוכל להתקיים שיח של שכר ועונש, אין לאדם להיענש על דבר שהוא לא בחר בו. אדם לא יקבל שכר על היותו גבוה או נמוך כמו שלא יענש על כך. אדם מקבל שכר על מעשיו הטובים שבחר בהם.

חז"ל מוסרים לנו (רמב"ם יד החזקה - הלכות תשובה פרק ז) "וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין" עם ישראל מובטח על התשובה, לעתיד לבוא עם ישראל כולו יחזרו בתשובה והגאולה תגיע. אך אם יש לאדם בחירה חופשית איך ניתן להבטיח דבר שכזה? אם עם ישראל מבחירתו יבחר שלא לחזור בתשובה הרי שלא נוכל להגיע למצב כזה.

בגמ' במסכת ברכות (סב:) מובא על מה שדוד טוען כלפי שאול המלך הרודף אותו בלשון חריפה "'אם ה' הסיתך בי' (שמואל א, כו), א"ר אלעזר, אמר לו הקב"ה לדוד: מסית קרית לי?! הרי אני מכשילך בדבר שאפילו תינוקות של בית רבן מכירין בו שנאמר: 'כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתנו איש כופר נפשו'. מיד (אכן נכשל דוד) 'ויעמוד שטן על ישראל', וכתוב 'ויסת את דוד בהם לאמר לך מנה את ישראל'".

מין הרב קוק מסביר כי דוד העלה כאן את האפשרות שמא נשללה משאול בנושא זה הבחירה החופשית, היינו ששאול הוכרח שלא ברצונו להתנהג בדרך בה נהג. מיד ענה לו הקב"ה בעונש חינוכי של מידה כנגד מידה, על הטענה שלו, כלומר "יסית" אותו עצמו וייכשל בהלכה הידועה אף לילדים, האוסרת לספור את ישראל בדרך המקובלת אלא יש למנותם על ידי מסירת "מחצית השקל".

מצות מחצית השקל מסמלת את הרעיון שהספירה הכללית של העם אינו כרוכה בספירתו של כל יחיד ויחיד. הציבור נספר ככלל, לא כאוסף של יחידים. "שיש הבדל בין חק הכללי לחק הפרטי (אלא) ודאי הוא שהבחירה בחק הכלל אינה חפשית". כלומר, ליחיד יש כמובן בחירה חופשית אך לציבור אין בחירה חופשית.

במקום אחר (מאמרי הראיה, "אפיקים בנגב", עמ' 321) מפרט הרב שהקב"ה החליט שהוא גואל בדורנו את ישראל, וזאת תכנית כללית הנתונה ומוכתבת לנו מלמעלה. אך היחיד עדיין יכול לבחור אם ישתתף באופן אישי בגאולה הזאת ובצורה אקטיבית ולעלות לארץ, או לא. האם יזרז את התהליך הכללי או שמא לא. הדבר דומה לטקסט של הצגה כתובה מראש, אך לשחקן ניתנת הרשות להתנדב "לשחק" בתפקיד זו או אחר, או בכלל לא להשתתף בהצגה. בצורה זו יש להבחין בין היחיד לכלל בהיסטוריה, אשר למשל, יהודי פלוני או אלמוני חופשי לבחור אם יתבולל או לא, אך בסופו של דבר, הקב"ה מתחייב בברית שלעולם עם ישראל קיים, ולא יתבולל.

ואולי את הדוגמה הטובה ביותר קראנו לאחרונה במגילת אסתר. מרדכי אומר לאסתר, "כי אם החרש תחרישי בעת הזאת, רווח והצלחה יעמוד ליהודים ממקום אחר ואת ובית אביך תאבדו, ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות?!". והסדר דבריו של מרדכי הוא כי הדבר בטוח שכלל ישראל ייגאל, אך השאלה הפתוחה היא לבחירת היחיד, האם תיקרא המגילה על שם אסתר, או על שם מישהו אחר. "הבחירה נתונה לאדם הפרטי, אבל הרבה שלוחים למקום".

בעין איה"ה כותב הרב על הפסוק "כי דבר אלוקינו יקום לעולם" "ולא תועיל אפילו הבחירה [האנושית] היותר רעה, לבטל עצת עליון" (עין איה, ברכות, פרק חמישי פסקא סו). כדי שדבר ה' יקום לעולם צריך לבטל את הבחירה החופשית של הציבור, כל יחיד ויחיד יכול לעשות ככל העולה על רוחו אבל "נצח ישראל לא ישקר" לעם ישראל אין אפשרות לסור לחלוטין מן הדרך הישרה, לעם ישראל אין אפשרות לפרוש מתפקידו המיוחד. על כל אחד ואחת מוטלת הבחירה האם להיות חלק מהתהליכים שהקב"ה מגלגל דרך עם ישראל או לצפות מהצד על התהליכים אלו.

שנזכה להיות שותפים בתהליכים חיוביים בעם ישראל.

שבת שלום ומבורך,

דוד נהרי, בית המדרש הקהילתי שוהם

בית מדרש שוהם
בשיתוף עם המחלקה לתנ"ך, אוניברסיטת בר-אילן
מזמינים אתכם לערבי לימוד קהילתיים שבט-אדר תש"ף
הסדרה מוקדשת לע"נ **הרב יעקב דון הי"ד**

חידת דוד המלך

לוחם ומשורר, תקיף וחסידי ומעל הכל - המלך הנצחי
של עם ישראל: דמותו רבת הפנים של דוד בתנ"ך

השיעורים יתקיימו בימי שלישי
בבית הכנסת "דורות אברהם"
רחוב מכבים 94, שוהם

20:15 התכנסות
וכיבוד קל

20:30 תחילת השיעור

פרופ' יונתן גרוסמן,
האם כבש דוד את ירושלים?

Freelance Design Studio
050-3311157
אורנה

להצטרפות, סרקו

בית מדרש שוהם

054-7784823

beit.midrash.erev.shoham@gmail.com

השיעורים מיועדים לנשים ולגברים | הכניסה חופשית

חידון עפ"י הא'-ב' לפרשת כי תשא

נכתב ע"י זיוה מונסנגו

- מי"ג מידות הרחמים.
 - מפיץ ריח נעים.
 - לפי רש"י: מעה.
 - עני.
 - תיאור לחודש בו יצאנו ממצרים.
 - החלק החשוב של הקידוש בשבת בבקר.
 - ממנו היו עשויים הנזמים.
 - סכין לכתובה על לוח ולפיסול.
 - השלימו: "וַיֹּאמֶר אֲנִי אֶעֱבֹר כָּל _____ עַל פְּנֵיךָ..."
 - הנער שלא מש מתוך האוהל.
 - עשוי מנחושת. מקומו בין אהל מועד למזבח.
- היו כתובים משני עבריהם.
 - מצא חן בעיני ה'.
 - מסממני הקטורת.
 - הר בפרשה.
 - משה שורפו באש וטוחנו דק.
 - משבעת העממים.
 - סלע.
 - בפרשה בושם. בארץ ישוב בבנימין.
 - מערבב חומרים לשם הכנת מוצר.
 - קדש היא לכם.
 - אחד הדברים שהתמלא בהם בצלאל.

פנינים לפרשת כי תשא

(נלקח מאתר כיפה)

שני צדי המטבע

"כי תשא...ונתנו איש כופר נפשו"
הראה לו (הקב"ה למשה) מטבע של אש ומשקלה מחצית השקל ואמר לו: 'זה יתנו' (רש"י). מדוע נתקשה להבין מחצית השקל מהי? וכי לא הכיר משה צורת מטבע? וכן, מה עניין אש אצל מחצית השקל, וכי התכוון הקב"ה שבני ישראל יתנו מטבעות של אש? ומפרש הרב מנחם הכהן ב"תורה לעם", שאכן, משה לא נתקשה בצורת המטבע, כי אם בסגולת הכסף – אם כל חטאת – לשמש "כופר נפש". הראה לו הקב"ה מטבע של אש לומר לו: אין העולם יכול להתקיים בלי אש ואין העולם יכול בלעדי הכסף. אלא שהכסף, כמו האש, נתון בידי האדם שיהפכנו לברכה או לקללה. האש, שתי סגולות לה: אחת, שהיא שורפת ומכלה, ומשאירה אחריה אדמה חרוכה. שנייה, היא מאירה ומחממת, ואוצרת בתוכה כוח של עשייה ויצירה. ביד האדם הבררה להשתמש באש לרעה או לטובה – להתיך בה את הברזל ולהפכו לכלי מלחמה ושפיכות דמים, או לעשות מהברזל שהותך על-ידי האש מחרשה ומעדר להוציא לחם מן הארץ, ועץ עושה פרי מן האדמה. וכאש כן הכסף, שני צדדים לו למטבע: יש כסף הגורם לחורבנו של עולם – לגנבה, להונאה, לסיפוק יצרים אפילים ותאוות ממון המדרדרת עד לרציחה, ויש כסף שהוא "פדיון נפש" המביא ליישובו של עולם ולתיקונו – צדקה וחסד, כסף המסייע לסמוך נופלים ולרפא חולים, להגדיל תורה ולהאדיר מעשים טובים. על כסף מסוג זה אמרה תורה: "ונתנו איש כפר נפשו". ורבי מנחם מנדל מקוצק אמר בהקשר זה: כאשר תמה משה, שמטבע פשוט יכול לשמש כופר נפש, "הראה לו הקב"ה מטבע של אש" – כאשר אדם נותן לקב"ה משלו באש ובהתלהבות, אפילו רק מחצית השקל, אין תיקון גדול מזה לפדיון נפשו. ורבי מאיר מפרמישלאן אמר על כך: כאשר 'תשא את ראש בני ישראל' – ותוציאם מחשכת הגלות, או אז "ונתנו איש כפר נפשו" – אפילו איש כופר, ייתן את נפשו בשביל הקב"ה.

הקשר עם המנהיג

"קום עשה לנו אלהים, אשר ילכו לפנינו"

עפ"י המדרש, אמרו בני ישראל לאהרן: המצרים היו נושאים את אלוהיהם, והיו משוררים ומזמרים לפניו ורואים אותו לפנייהם. עשה לנו כאלוהי מצרים ונראה אותו לפנינו (פרקי דרבי אליעזר מה). התבודדותו של משה הרחיקה אותו מהעם, וגרמה את הקלקול שהביא את העם לחטא העגל. בתקופת שעבוד מצרים שקעו בני ישראל במ"ט שערי טומאה של פולחן אלוהי כסף וזהב. יציאת מצרים שחררה אותם מן העבדות הפיזית, אך התרבות האלילית המצרית הוסיפה לחלחל בקרב העם. כל עוד חי משה בתוך העם, מנעו נוכחותו והשפעתו עליהם את שובם לפולחן האלילי. כאשר עלה משה למרום ונעלם לעם, ניתק הקשר בינם לבין, גברה השפעת התרבות האלילית המצרית ואז עשו את העגל. ללמדך, כמה חשובה נוכחותו של מנהיג בקרב העם. ("אבני נזר")

פס"ד

ספנות • פרצאות • אפיית צלעות, חלות • ציורים • שצורים פרטיים • טיולי כלבים • ישתנים
שירות מקצועי פאזלון תחומים: צריכת דין, אימון ספורט, צילום, ציבור סניט, יצור תצפיות...

"בית יחוד" - שלום

דיוור אמצעי צרכים מיוחדים ודרי שנהם והסביבה.

- מאכלים עד 30 דיוורים.
- חדר ושירותים נפרדים לכל דיוור.
- מרחבים משותפים, חדר אוכל,
- חדרי טיפולים וחדר חולים משותף.
- אינה וחצר משותפת.

אתם רוכשים מוצרים או מקבלים שירותים
מקצועיים ואם תורמים לפניית בית לחיים

הבנק החברתי של תושבי שוהם

יוזמה מרגשת בשוהם • התושבים מוכרים מוצרים ושירותים, הרווח מופקר
ב"בנק קהילתי" – ויוקצה לטובת מבנה לבעלי צרכים מיוחדים בעיר

מאיר תורג'מן

מזל יריבות, ומלי מפתחים סקציה
בנים שאי אפשר להבין מה
החוב בהם. בשוהם חיים יבנות
קהילתי של כספי ויוקצו לטובת
ישיבת החיים - מנחם חנוכה בעיר
שבו ינודו עקרים בעלי צרכים
מיוחדים.

אתר מידע והצטרפות - atidim2016.wixsite.com/website
תרומות payBox - bit.ly/385oHm2
מרכזת ה"בנק החברתי": לירון לבקוביץ' 054-4753662
אנשי קשר: ינון משה 052-3206420, שוע אנגלמן 050-4588026

עמותת "בית יחוד-שנהם" מוכרת לצורכי מס -סעיף 46

מזל טוב!

למשפחת גרינשטיין
לנישואי הבן
אוריאל עב"ל מיכל

לקובי ויעל אביעד
להולדת הנכד
בן למיטל וגולן!

לדב וליאורה לב
להולדת הנכד
בן לאלון וניצן!

לגלית ונדב חן
לנישואי הבת
רוני עב"ל שאול!

לנעמה וחיים סודקביץ
להולדת הנכדה
בת לרעות וישי!

לנועם גולדרייך ומשפחתו
לרגל בר המצווה!

קהילת שוהם משתתפת בצערו של
אלדד נח עם פטירת אמו ז"ל

שיעור לנשים

יתקיים אי"ה בשבת
פרשת "כי תשא"

בבית המדרש הקהילתי בשעה 16:00

הודעות מבני עקיבא

ביום ראשון שבט סיני האלופים עשו שוק פורים
מטורף בשוהם מרקט. כל הכבוד על כל ההשקעה
וההכנות, תודה לכולם שבאתם!

ביום רביעי שבט הראה עשו פעילות סיום מטורפת
להכתרה

במוצאי שבת היה מסיבת פורים לשבט מעפילים,
וביום חמישי היה מסיבת פורים לשבט מעלות, היה
שמח ביותר!

בנוגע לשעות הפעילות ולמסע פסח, זמנים
עדכונים ושינויים ישלחו להורים ולחניכים דרך
המדריכים בהתאם להנחיות.
(שבט שלום:)

בתפילה לבריאות והחלמה, ובשורות טובות
ובברכת חברים לתורה ועבודה
צוות ש"פ ושירה הקומונרית.

משפחה משוהם נקלעה למצוקה כלכלית קשה מאד בעקבות אירוע
קשה שפקד את ראש המשפחה.

כל מי שיכול לסייע מוזמן להעביר את תרומתו

לרב דוד סתיו או

לגמ"ח אנשים מאמינים בשוהם

עבור הספור הקשה, כדי לקבל החזרי מס:

אנשים מאמינים בשוהם

בנק הפועלים, סניף שוהם 410

מספר חשבון: 42250

סורקים ותורמים

להעברת התרומה באמצעות הנייד סרקו את הקוד

תפילת שבת לילדים

קהילת בית כנסת מכבים שמחה להזמין את ילדי
שוהם

לתפילת הילדים של שוהם

ע"ש אלון גרינברג ז"ל

התפילה מלווה בשיר ובפעילות על פרשת

השבוע והיא תתקיים בכל שבת בשעה 10:30

לערך, באולם התחתון, מוזמנים בשמחה!

לפרטים:

אבירם סרדס - 054-5304261

ארן קליין - 054-7715592

הנחיות לאור נגיף הקורונה

לאור ההנחיות החדשות של משרד הבריאות אני ממליץ על הצעדים הבאים:

א. כל קהילה, בה יש בדרך כלל למעלה ממאה מתפללים, גברים ונשים,
תקיים שני מנינים לכל תפילה או בתפילה מוקדמת או במקום אחר
שיוקצה לשם כך. מומלץ, לקבוצות המסוגלות לכך, לארגן מנינים
בבתים בליל שבת.

ב. מומלץ מבוגרים מעל גיל שבעים, לחולים ואנשים שידוע להם על
חולשות כאלה או אחרות מהם הם סובלים, לא לבוא לבתי הכנסת כלל
בשבתות בשל החשש מהדבקה.

ג. מומלץ לגבאי בתי הכנסת לדאוג למגבונים חד פעמיים ולסבוני ידיים
בכמות מספקת.

ד. ממליץ אחרי תפילת ערבית לומר שלשה מזמורי תהילים. צא' קב'
קל'.

ה. כל איש או אשה הנמצאים בבידוד, אסורים להיכנס למקווה. מדובר
בדיני נפשות ממש.

ו. מומלץ לא לחבק ולא לנשק בימים אלה, גם אם אנו רואים ידיד שמזמן
לא ראינוהו.

ז. בקהילת שוהם נמצאים עשרות אנשים בבידוד, זוגות שאמורים
להתחתן בימים של חוסר ודאות, זה הזמן והמקום לחזק ולחבק (רק
וירטואלית) ולעודד את רוחם.

בברכה – הרב סתיו